

PIOTR SZAJNER

PERSPEKTYWY
EKSPORTU POLSKICH
PRODUKTÓW
MLECZARSKICH
W ZMIENIAJĄCYCH SIĘ
UWARUNKOWANIACH

STUDIA
I MONOGRAFIE

ISSN 0239 - 7102

146

WARSZAWA 2009

DR INŻ. PIOTR SZAJNER

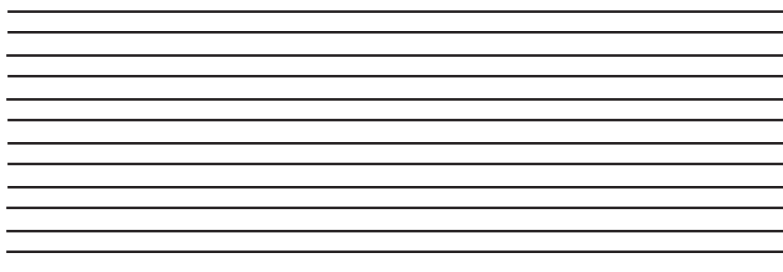
**PERSPEKTYWY
EKSPORTU POLSKICH
PRODUKTÓW
MLECZARSKICH
W ZMIENIAJĄCYCH SIĘ
UWARUNKOWANIACH**

**STUDIA
I MONOGRAFIE**

ISSN 0239 - 7102

146

WARSZAWA 2009

Autor publikacji jest pracownikiem naukowym
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
– Państwowego Instytutu Badawczego

Recenzenci

Dr hab. Mirosław Gornowicz

Prof. dr hab. Roman Urban

Korekta

Joanna Gozdera

Redakcja techniczna

Leszek Ślipski

Krzysztof Kossakowski

Nakład: 220 egz.

Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB

00-950 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. nr 984

tel.: (0 22) 50 54 444

faks: (0 22) 50 54 636

e-mail: dw@ierigz.waw.pl

<http://www.ierigz.waw.pl>

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
1. HANDEL ZAGRANICZNY W GOSPODARCE	6
1.1. Rola handlu zagranicznego w gospodarce w świetle teorii.....	6
1.2. Tendencje w światowym handlu zagranicznym z uwzględnieniem handlu produktami rolno-spożywczymi	8
1.3. Ewolucja polityki handlowej z uwzględnieniem gospodarki żywnościowej i przegląd instrumentów regulacji handlu zagranicznego	10
1.4. Środki i narzędzia polityki handlowej.....	12
1.5. Negocjacje na forum GATT i WTO.....	16
1.6. Liberalizacja handlu zagranicznego a procesy globalizacji	19
1.7. Konkurencyjność i metody jej pomiaru	21
2. ŚWIATOWY RYNEK MLEKA I PRODUKTÓW MLECZARSKICH.....	26
2.1. Produkcja mleka i produktów mleczarskich	26
2.2. Spożycie mleka i produktów mleczarskich	30
2.3. Handel produktami mleczarskimi.....	32
2.4. Ceny produktów mleczarskich	35
2.5. Prognoza rozwoju sytuacji na rynku światowym.....	41
3. ZMIANA UWARUNKOWAŃ PRODUKCJI I EKSPORTU PRODUKTÓW MLECZARSKICH.....	45
3.1. System regulacji rynku przed integracją z UE	45
3.2. Tendencje w krajowym spożyciu mleka i artykułów mleczarskich.....	48
3.3. Procesy globalizacyjne na rynku mleczarskim	50
3.4. Polskie negocjacje GATT i WTO w zakresie mleczarstwa	54
3.5. Akcesja do Unii Europejskiej.....	56
4. HANDEL ZAGRANICZNY POLSKIMI PRODUKTAMI MLECZARSKIMI.....	65
4.1. Wyniki ogólne wymiany handlowej.....	65
4.2. Czynniki determinujące handel zagraniczny.....	71
4.3. Struktura towarowa handlu zagranicznego	77
4.4. Struktura geograficzna handlu zagranicznego	83
4.5. Prognoza wyników polskiego handlu zagranicznego	87
5. POTENCJAŁ PRODUKCYJNY ZAPLECZA SUROWCOWEGO	92

5.1. Uwarunkowania przyrodniczo-klimatyczne.....	92
5.2. Pogłowie krów mlecznych i jakość materiału genetycznego.....	96
5.3. Zróżnicowanie skali produkcji surowca mlecznego.....	99
5.4. Standardy technologiczne i weterynaryjne w produkcji mleka	102
5.5. Kapitał ludzki	105
5.6. Koszty produkcji mleka.....	112
6. POTENCJAŁ PRZETWÓRCZY PRZEMYSŁU MLECZARSKIEGO	116
6.1. Liczba i struktura podmiotów.....	116
6.2. Sytuacja ekonomiczno-finansowa	119
6.3. Inwestycje w przemyśle mleczarskim.....	123
6.4. Zdolności produkcyjne i główne produkty.....	127
6.5. Standardy weterynaryjne i stan technologiczny	130
6.6. Kapitał ludzki	132
6.7. Koszty produkcji artykułów mleczarskich.....	135
7. KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ BRANŻY MLECZARSKIEJ	139
7.1. Ocena konkurencyjności cenowej.....	139
7.2. Ocena ujawnionych przewag komparatywnych.....	143
7.3. Ocena konkurencyjności na podstawie badań ankietowych	149
PODSUMOWANIE I WNIOSKI	157
LITERATURA	164
ANEKS STATYSTYCZNY.....	173